

* DOKUMENTA, MOLIM!

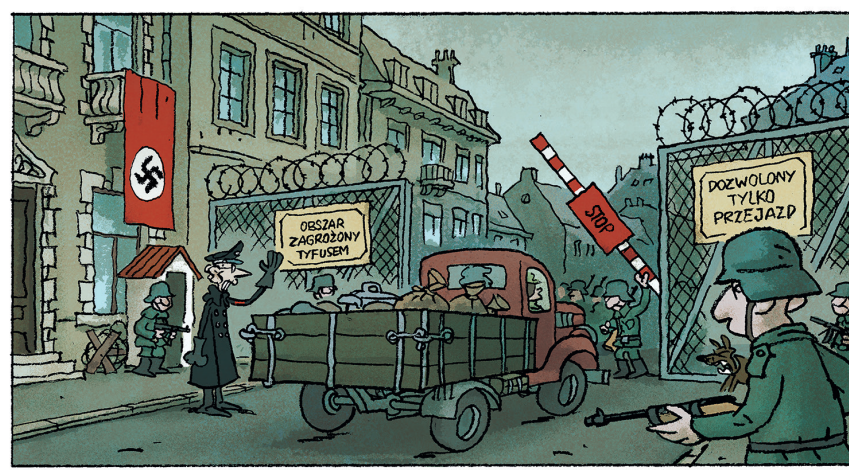

** PAŽNJA: EPIDEMIJA TIFUSA

*** OBAVEZNA DOZVOLA ZA ULAZAK

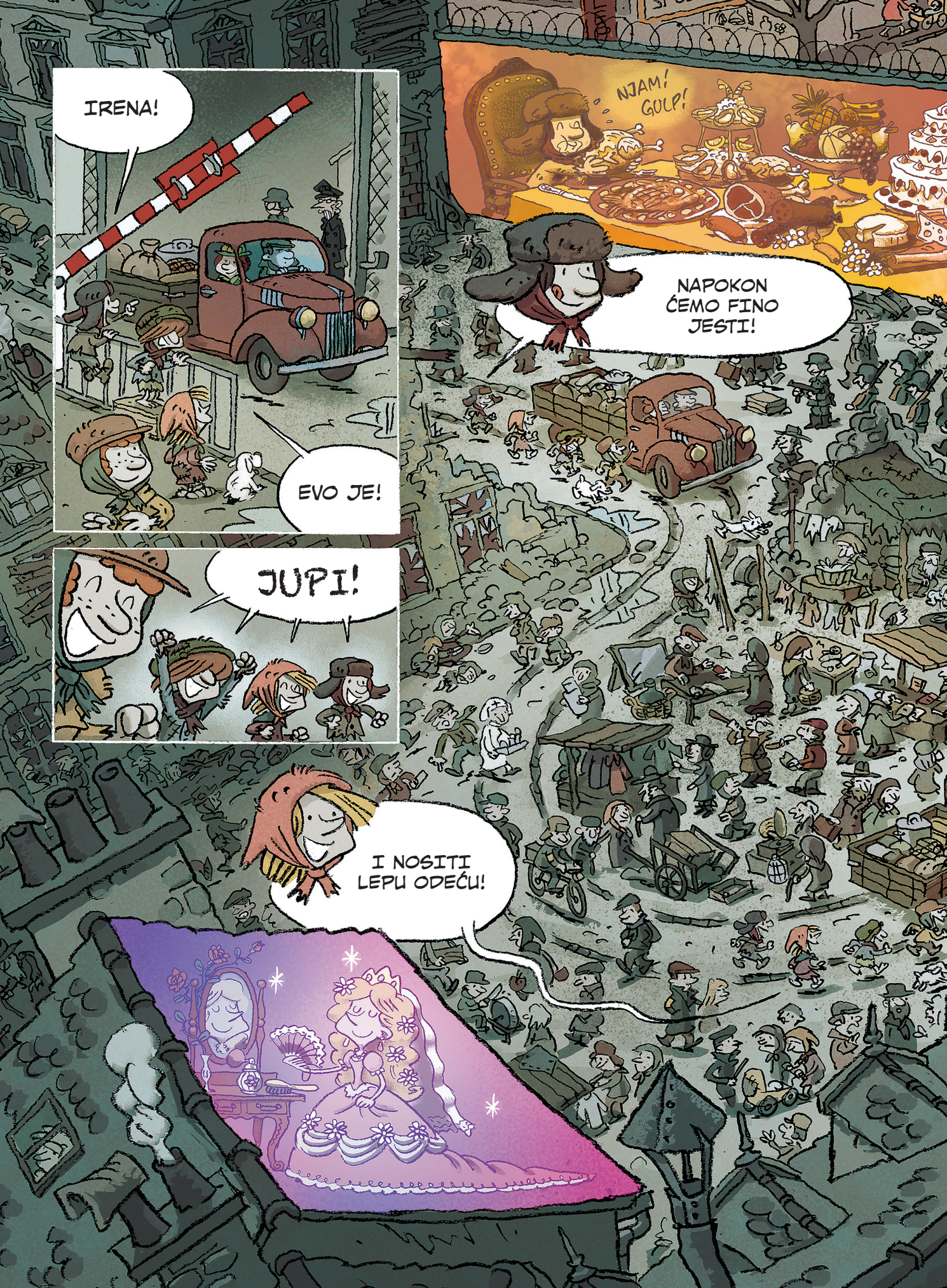
IRENA!
EVO JE!
NJAM! GULP!
NAPOKON ĆEMO FINO JESTI!
JUPI!
I NOSITI LEPU ODEĆU!

A ONDA ĆE NAS NEGOVATI I BIĆEMO U SUPER FORMI!
100Kg
100Kg
NAJJAČI NA SVETU

* SOCIJALNA POMOĆ

TJA...
BOLJE...

...IŠTA...
...NEGO NIŠTA.
ALI KÔ ŠTO LJUDI KAŽU...
POMOC SPOŁECZNA
...VREME ZA MAŠTANJE...
...JE IZA NAS.

GOSPOĐO SENDLEROVA?

DA, GOSPOĐO?

...

J-JESAM LI REKLA NEŠTO POGREŠNO? OPROSTITE AKO...
NE, NAPROTIV.

ODAVNO MI SE NIKO NIJE OBRATIO SA „GOSPOĐO"...

DOŠLA SAM U IME SVOJE ROĐAKE. VOLELA BI DA PORAZGOVARA S VAMA.
DRAGE VOLJE. SAMO DA ZAVRŠIM SMENU I...

NE BIH DA VAS POŽURUJEM, ALI NISAM SIGURNA DA ĆE KASNIJE JOŠ BITI PRI SVESTI...
TO JE SVE REĐE SLUČAJ...

RAZUMEM.
PRATIM VAS.

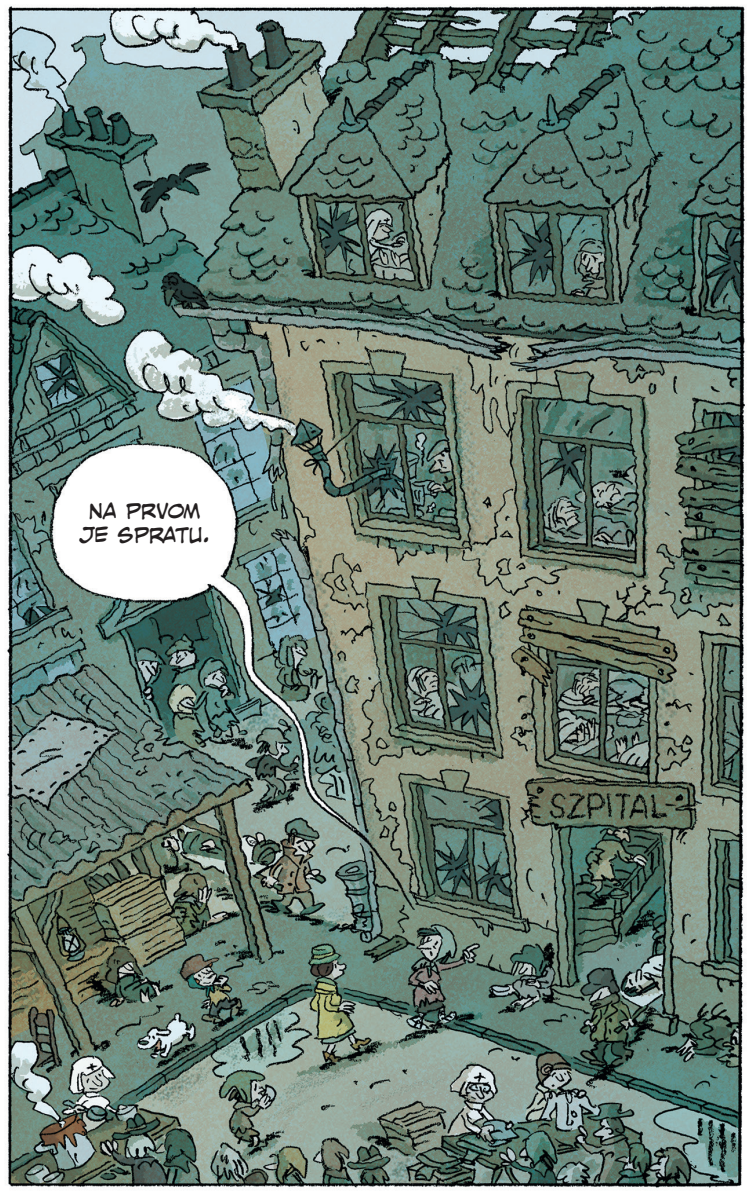
NA PRVOM JE SPRATU.
SZPITAL

IME JOJ JE VAŠEL.
IMA 24 GODINE.
HRAK! HRKLJ!
HRAK! HRKLJ! HRKLJ!
HRAK!
DE, DE, PROĆI ĆE.
HVALA...
HRKLJ!
VI STE IRENA SENDLEROVA?
GLAVOM I BRADOM.

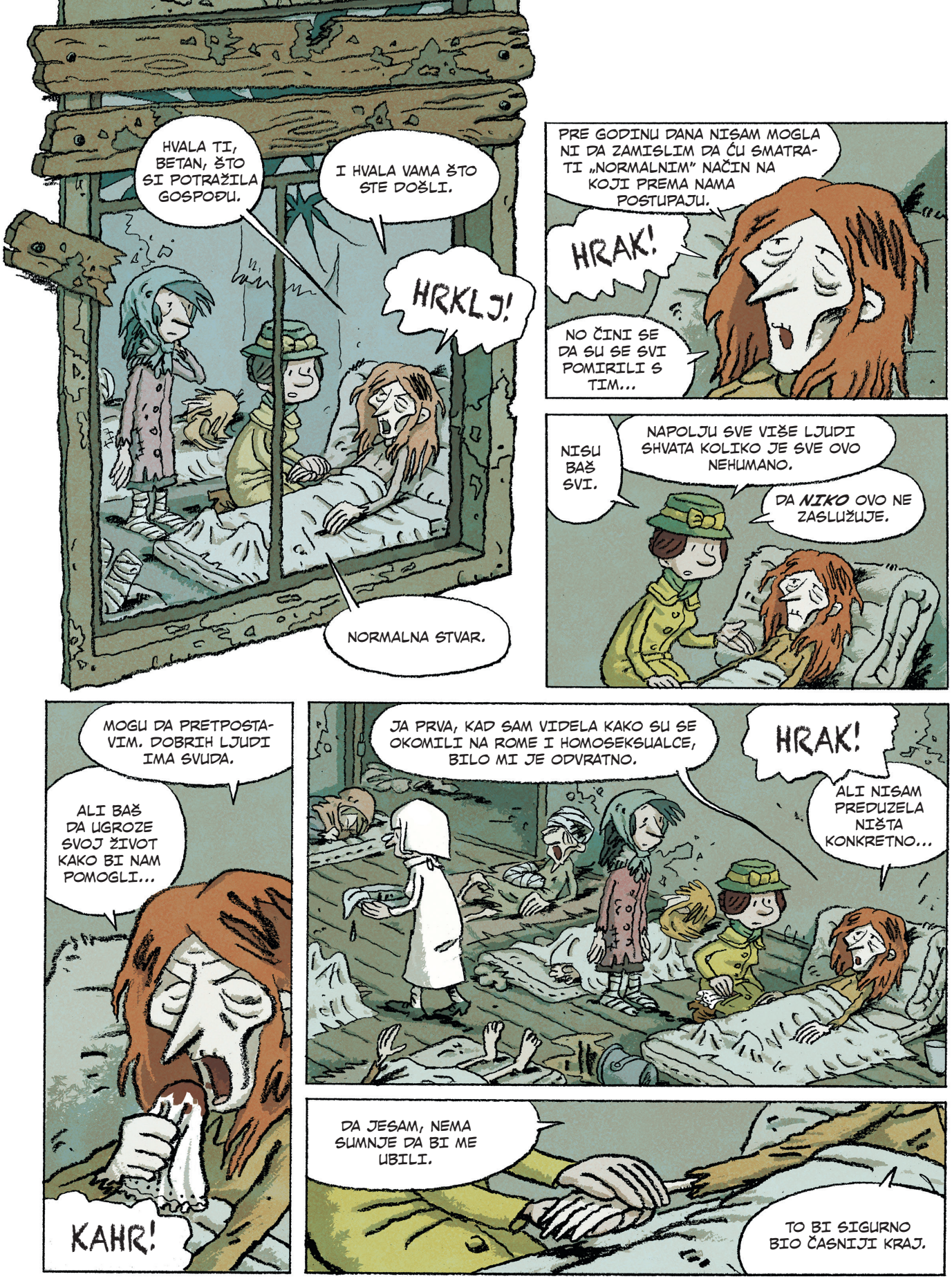
HVALA TI, BETAN, ŠTO SI POTRAŽILA GOSPOĐU.
I HVALA VAMA ŠTO STE DOŠLI.
HRKLJ!
NORMALNA STVAR.
PRE GODINU DANA NISAM MOGLA NI DA ZAMISLIM DA ĆU SMATRATI „NORMALNIM" NAČIN NA KOJI PREMA NAMA POSTUPAJU.
HRAK!
NO ČINI SE DA SU SE SVI POMIRILI S TIM...
NISU BAŠ SVI.
NAPOLJU SVE VIŠE LJUDI SHVATA KOLIKO JE SVE OVO NEHUMANO.
DA *NIKO* OVO NE ZASLUŽUJE.
MOGU DA PRETPOSTAVIM. DOBRIH LJUDI IMA SVUDA.
ALI BAŠ DA UGROZE SVOJ ŽIVOT KAKO BI NAM POMOGLI...
KAHR!
JA PRVA, KAD SAM VIDELA KAKO SU SE OKOMILI NA ROME I HOMOSEKSUALCE, BILO MI JE ODVRATNO.
HRAK!
ALI NISAM PREDUZELA NIŠTA KONKRETNO...
DA JESAM, NEMA SUMNJE DA BI ME UBILI.
TO BI SIGURNO BIO ČASNIJI KRAJ.

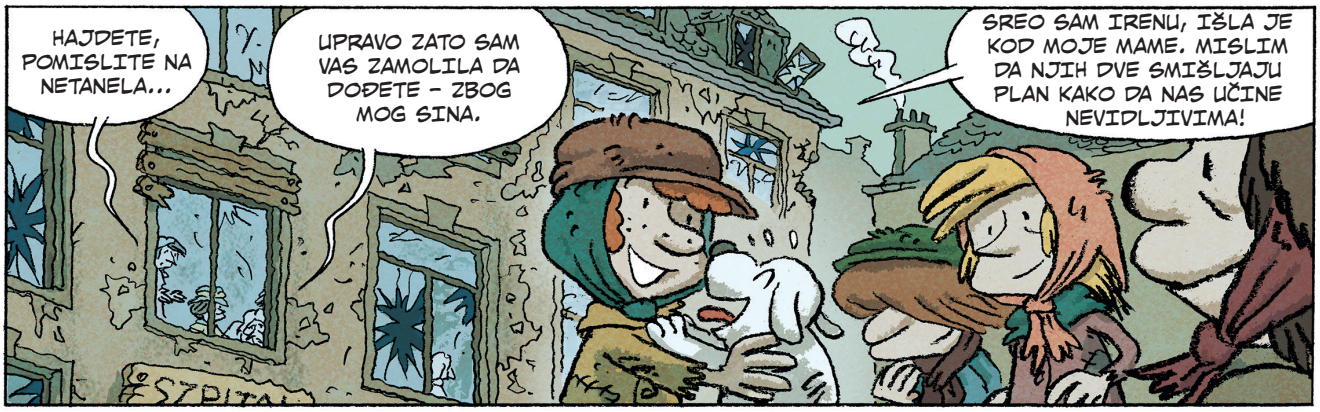
HAJDETE, POMISLITE NA NETANELA...
UPRAVO ZATO SAM VAS ZAMOLILA DA DOĐETE – ZBOG MOG SINA.
SREO SAM IRENU, IŠLA JE KOD MOJE MAME. MISLIM DA NJIH DVE SMIŠLJAJU PLAN KAKO DA NAS UČINE NEVIDLJIVIMA!

ZA NEDELJU DANA, DVA DANA, MOŽDA I VEČERAS... UMREĆU.
NE GOVORITE TAKO.
HAJDE...
KAHR!

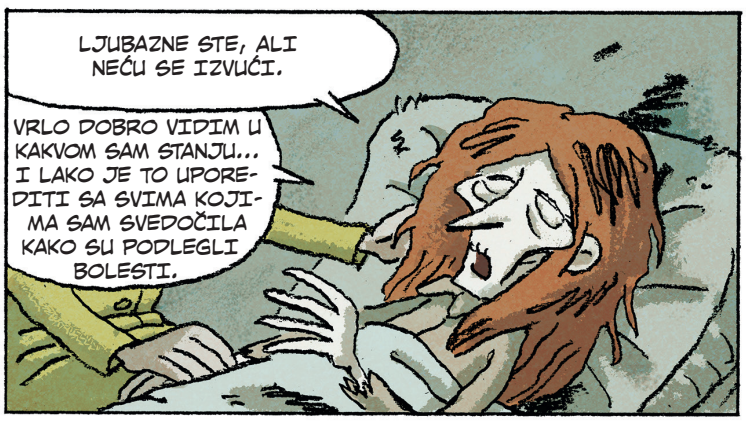
LJUBAZNE STE, ALI NEĆU SE IZVUĆI.
VRLO DOBRO VIDIM U KAKVOM SAM STANJU... I LAKO JE TO UPOREDITI SA SVIMA KOJIMA SAM SVEDOČILA KAKO SU PODLEGLI BOLESTI.

VIŠE SE NE PLAŠIM, NIŠTA NE MOŽE BITI GORE OD GETA.
ALI NAŽALOST, MOJ MALIŠA ĆE OSTATI SASVIM SAM.

ZNAM DA ĆE LJUDI DOBRE VOLJE – UKLJUČUJUĆI I TEBE, BETAN – DATI SVE OD SEBE DA MU POMOGNU, ALI I ONI SAMI MUKU MUČE DA PREŽIVE.
BEZ MENE, OSUĐEN JE NA SVEGA NEKOLIKO NEDELJA OPSTANKA, I TOME SAM VEĆ SVEDOČILA.

I ZATO, *DAJEM* VAM GA!

UZMITE GA!
IZVUCITE GA ODAVDE!
SPASITE GA!
PREKLINJEM VAS...

TAKO ĆU BAREM UMRETI U MIRU.
SZPITAL

SZPITAL
SZPITAL
SZPITAL
SZPITAL
NETANELE...
!!!
SZPITAL
SZPITAL

A, TO STE VI, GOSPOĐO...
UPLAŠILI STE ME.
PO PRAVILU, OVDE NIJE DOBAR ZNAK KAD VAS DOZIVAJU.
ALI VI STE NAČISTO UBLEDELI!
JESTE LI SIGURNI DA STE DOBRO, GOSPOĐICE?
VIŠE NI U ŠTA NISAM SIGURNA, MALI MOJ...
DANAS JE BAŠ NEŠTO ČUDNA.
OC SPOŁECZNA

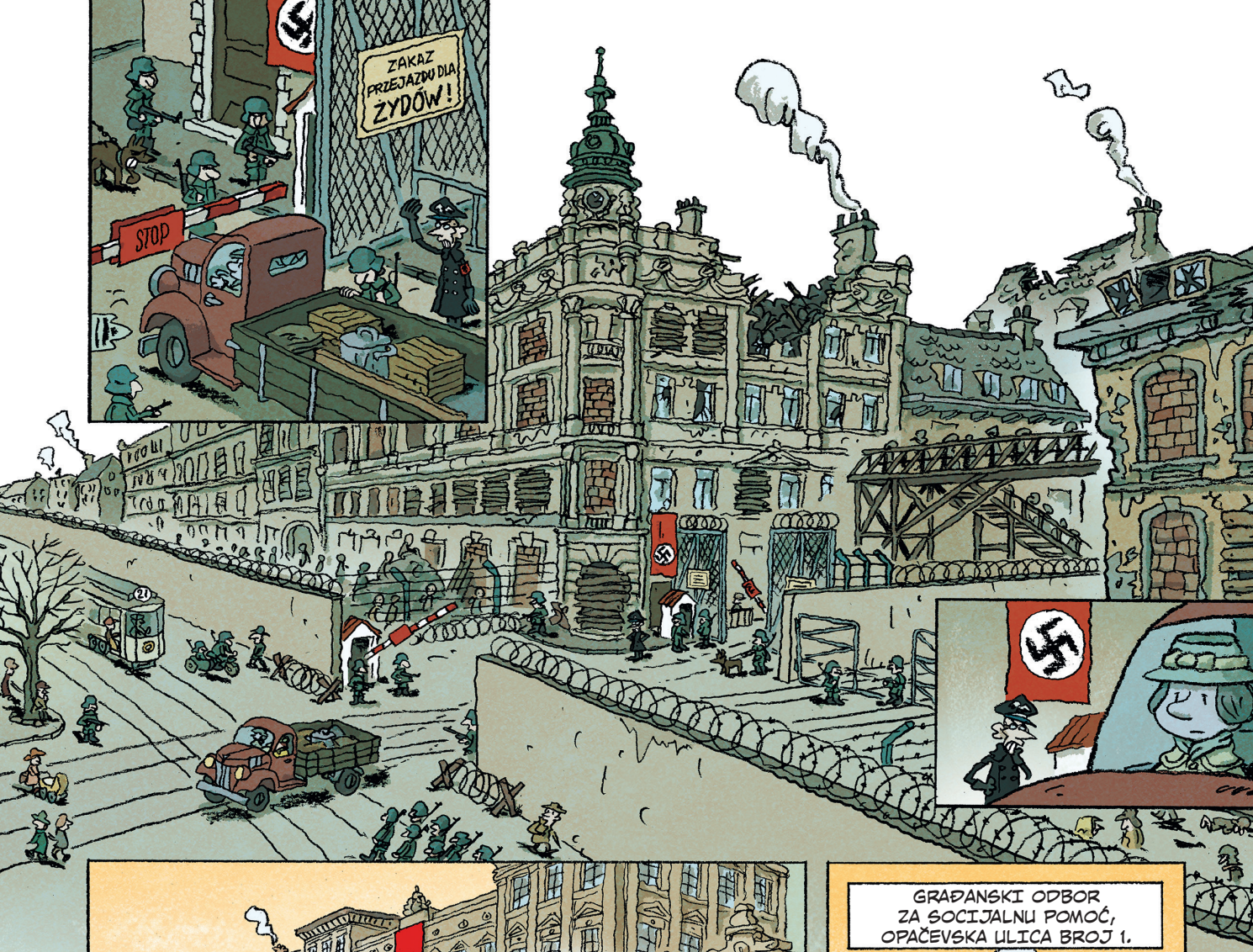

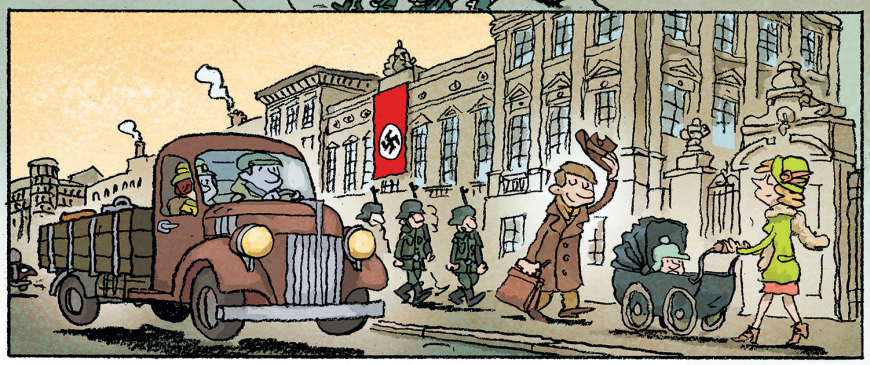

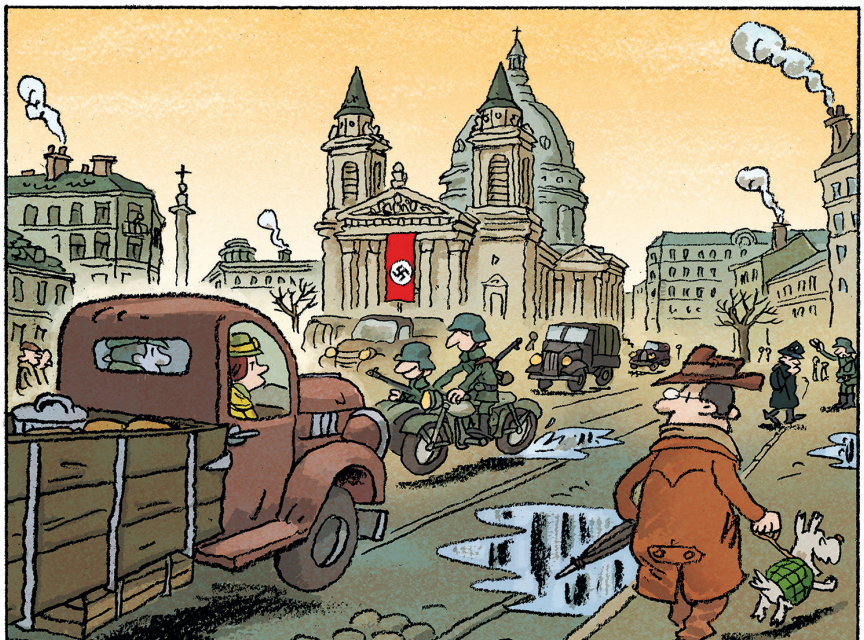

* JEVREJIMA ZABRANJEN IZLAZAK

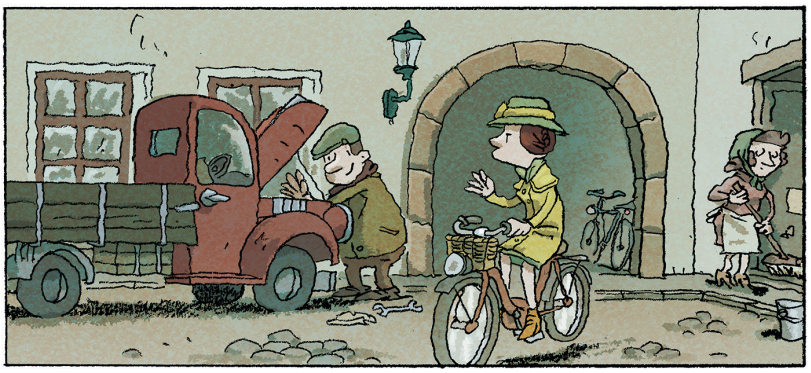

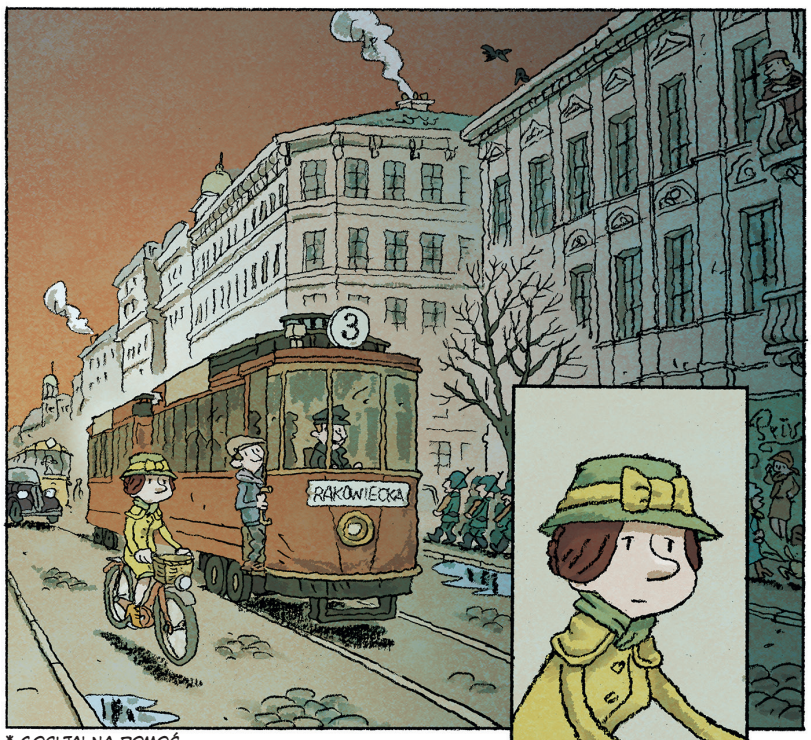

* SOCIJALNA POMOĆ

UISTINU, NIJE TO MALA STVAR...
I ŠTA SI ODLUČILA?
JOŠ NIŠTA, MAMA.
JA...
REKLA SAM JOJ DA MORAM DA RAZMISLIM.
SAZRELA SI, ZNAM TE KAO MNOGO IMPULSIVNIJU.
ZNAŠ, MALO JE FALILO DA ODMAH PRISTANEM.
ALI STEGLO MI SE GRLO, NISAM MOGLA NI REČ DA IZUSTIM.
SREĆOM, JER TO MI JE OMOGUĆILO DA MALO RAZ-MISLIM...
KAD BIH GA SAKRILA U KAMION I ONI GA OTKRILI, NE BIH BILA JEDINA KOJU BI UHAPSILI...

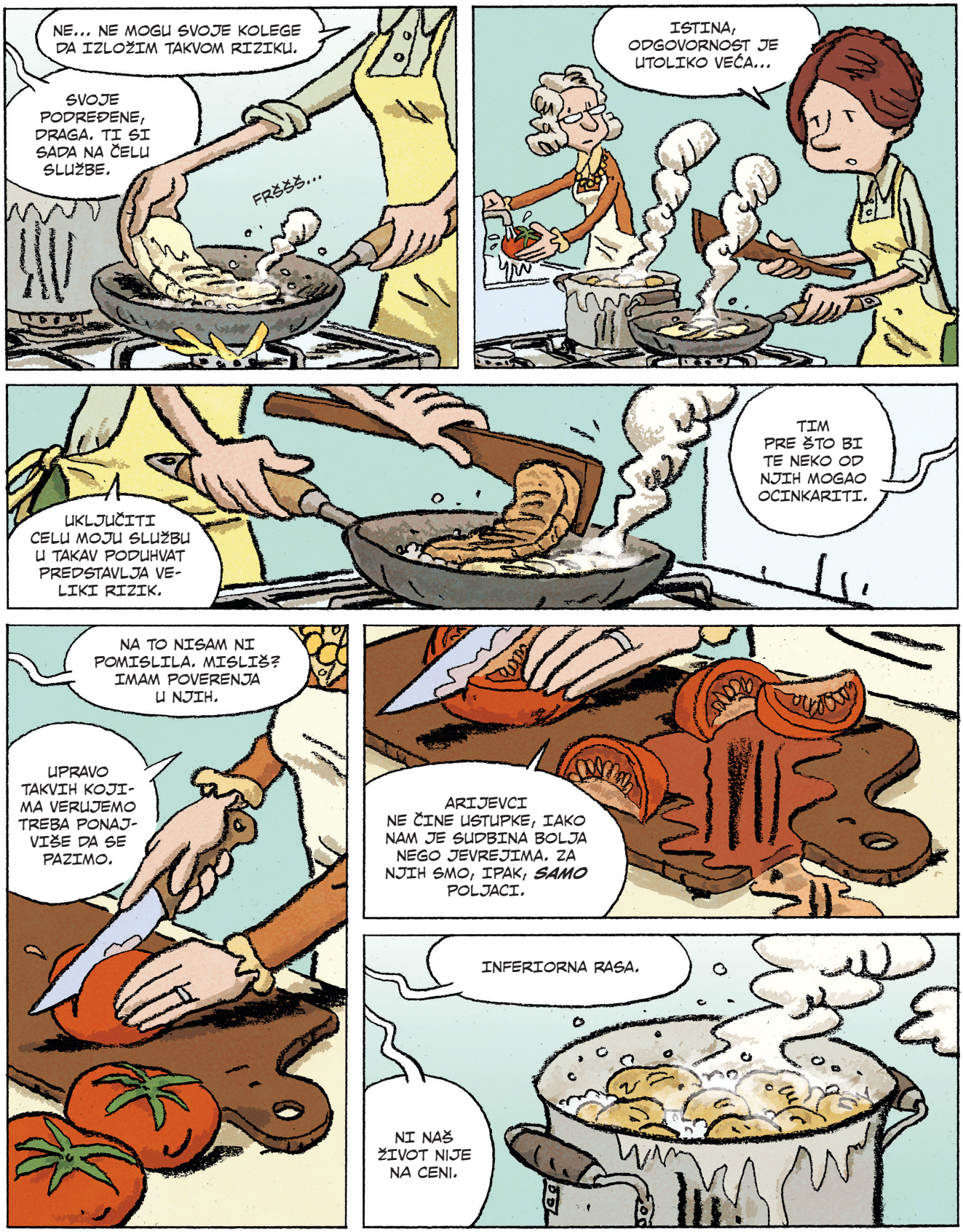
NE... NE MOGU SVOJE KOLEGE DA IZLOŽIM TAKVOM RIZIKU.
SVOJE PODREĐENE, DRAGA. TI SI SADA NA ČELU SLUŽBE.
FRŠŠŠ...
ISTINA, ODGOVORNOST JE UTOLIKO VEĆA...
UKLJUČITI CELU MOJU SLUŽBU U TAKAV PODUHVAT PREDSTAVLJA VELIKI RIZIK.
TIM PRE ŠTO BI TE NEKO OD NJIH MOGAO OCINKARITI.
NA TO NISAM NI POMISLILA. MISLIŠ? IMAM POVERENJA U NJIH.
UPRAVO TAKVIH KOJIMA VERUJEMO TREBA PONAJVIŠE DA SE PAZIMO.
ARIJEVCI NE ČINE USTUPKE, IAKO NAM JE SUDBINA BOLJA NEGO JEVREJIMA. ZA NJIH SMO, IPAK, SAMO POLJACI.
INFERIORNA RASA.
NI NAŠ ŽIVOT NIJE NA CENI.

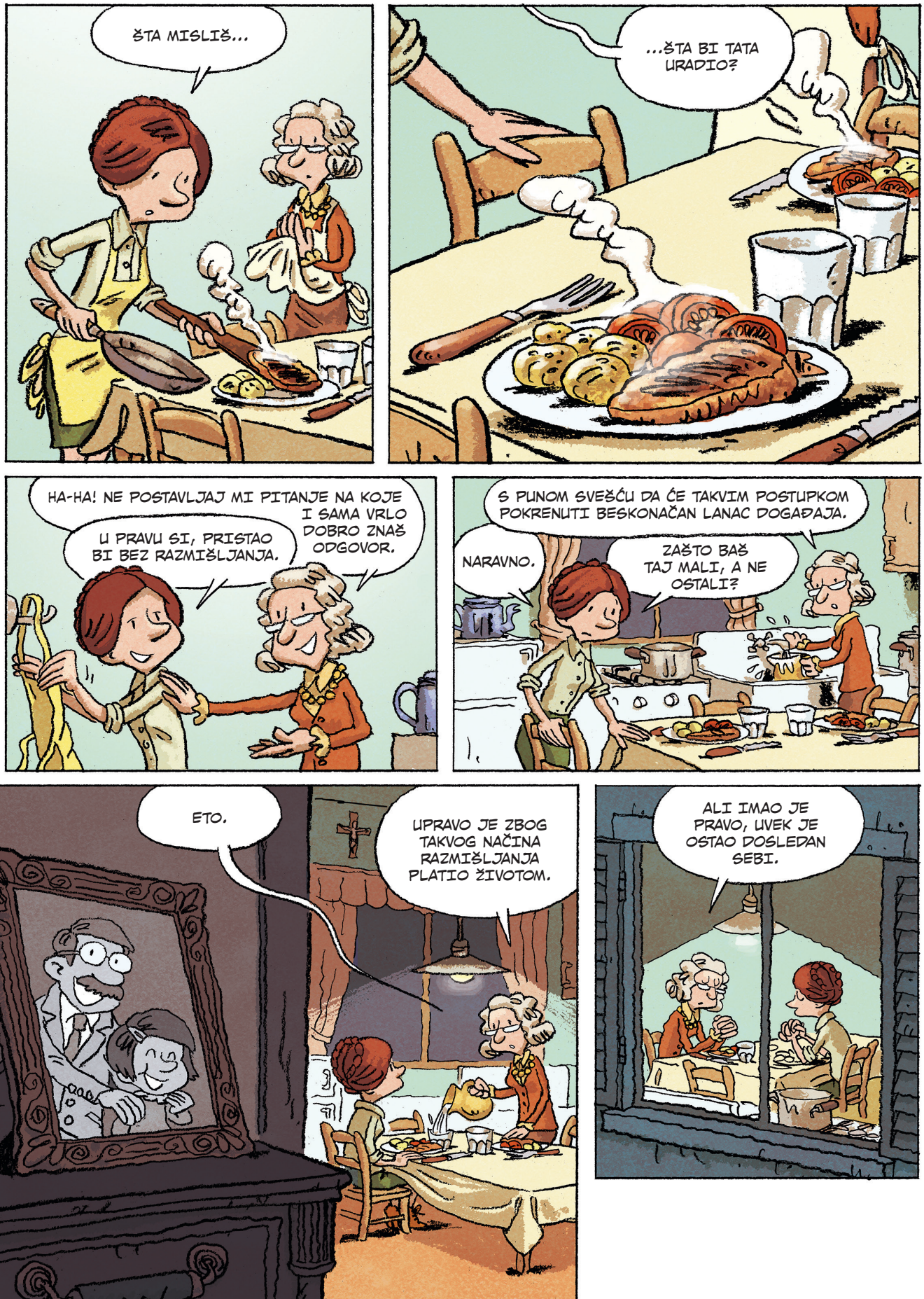
ŠTA MISLIŠ...
...ŠTA BI TATA URADIO?
HA-HA! NE POSTAVLJAJ MI PITANJE NA KOJE I SAMA VRLO DOBRO ZNAŠ ODGOVOR.
U PRAVU SI, PRISTAO BI BEZ RAZMIŠLJANJA.
S PUNOM SVEŠĆU DA ĆE TAKVIM POSTUPKOM POKRENUTI BESKONAČAN LANAC DOGAĐAJA.
NARAVNO.
ZAŠTO BAŠ TAJ MALI, A NE OSTALI?
ETO.
UPRAVO JE ZBOG TAKVOG NAČINA RAZMIŠLJANJA PLATIO ŽIVOTOM.
ALI IMAO JE PRAVO, UVEK JE OSTAO DOSLEDAN SEBI.

Dekret od 28. septembra 1939.
Sva prava poljskih građana zagarantovana su pod okriljem Nemačkog rajha. Sva prava Jevreja biće zagarantovana, uključujući njihovu imovinu i sigurnost.

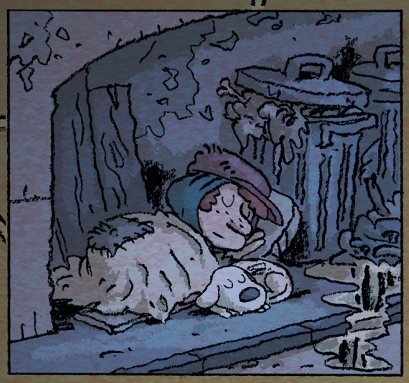

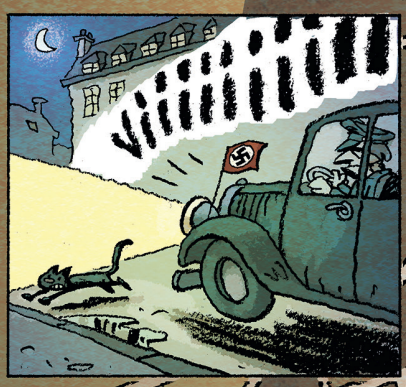

Dekret od 29. septembra 1939.
Sve jevrejske firme moraju biti poverene nemačkoj „administraciji", koja neće zadržati nijednog jevrejskog radnika.

Dekret od 4. oktobra 1939.
Uvodi se policijski čas od zalaska sunca do svitanja. Svi koji prekrše zabranu izlaska biće pogubljeni.

Dekret od 12. oktobra 1939.
Jevrejski bankovni računi i štednje se zamrzavaju.

Dekret od 19. oktobra 1939.
Počevši od 26. oktobra 1939, Jevreji nastanjeni u generalnoj guberniji Poljske obavezni su da rade i u tu svrhu biće okupljeni u timove za prinudni rad.

Dekret od 25. oktobra 1939.
Obavezan popis jevrejskih stanovnika u Varšavi biće sproveden u subotu, 28. oktobra.

Dekret od 23. novembra 1939.
Od 1. decembra 1939. svi Jevreji i Jevrejke stariji od deset godina, nastanjeni u generalnoj guberniji, u obavezi su da nose belu traku širine deset centimetara s plavom Davidovom zvezdom na desnom rukavu spoljašnje i unutrašnje odeće.

Dekret od 10. oktobra 1940.
Jevreji su dužni da uzmaknu i ustupe put Nemcima, bilo da su vojnici, bilo činovnici u uniformi, sve dok se Nemac ne udalji s trotoara. Sve vrste kapa moraju biti skinute u znak poštovanja i uvažavanja prema uniformi.

Dekret od 12. oktobra 1940.
Svi Jevreji koji žive izvan jevrejskog kvarta moraju biti spremni da napuste svoje domove i presele se u oblast koja im bude dodeljena. Premeštaj Poljaka iz jevrejske zone i preseljenje svih Jevreja u nju mora biti završen do kraja oktobra.

Dekret od 15. novembra 1940.
Jevrejski kvart se zatvara.

Dekret od 10. novembra 1941.
Nijednom Jevreju nije dopušteno da napusti kvart koji mu je dodeljen, pod pretnjom smrtne kazne. Ista kazna važi za svakoga ko svesno pokuša da nekome pruži utočište ili pomogne na bilo koji drugi način, uključujući da ponudi krevet na jednu noć, novčanu pomoć ili prevoz.

Dekret od 22. jula 1942.
Po nalogu nemačkih vlasti, svaki Jevrej koji boravi u Varšavi, bez obzira na godine i pol, mora biti evakuisan.

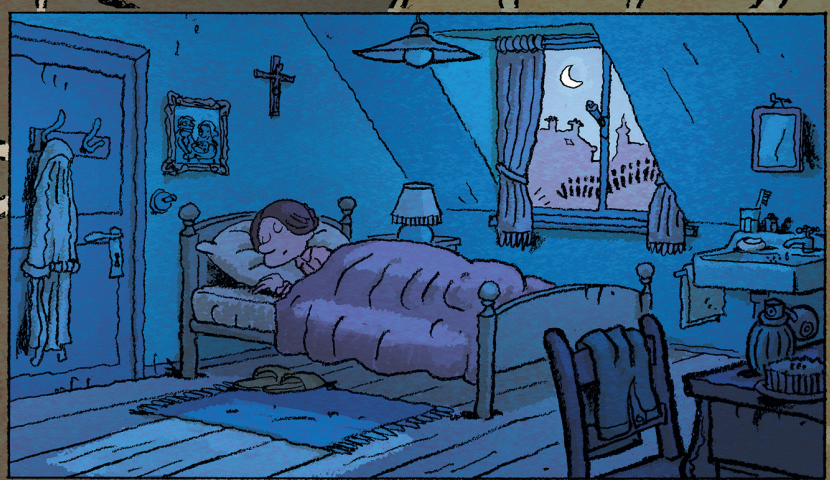

Dekret od 26. aprila 1943.
Svaki Poljak koji svesno na bilo koji način pomogne Jevreju da pobegne iz jevrejskog kvarta biće streljan po hitnom postupku i bez suđenja. Svaki Poljak koji poseduje informacije o Jevrejima izvan kvarta biće poslat u koncentracioni logor.

OPROSTI-
TE...
MALO KASNIM.
TRI MINUTA,
IRENA...
NIJE VREDNO
POMENA.

NAROČITO DANAS – STIGLA NAM JE DOBRA VEST.
KOMANDANTURA NAM JE UPRAVO ISPLATILA POMOĆ KOJU TRAŽIM VEĆ MESECIMA!

RASPOREDIĆU TREĆINU TVOJOJ SLUŽBI ZA PODRŠKU ZA MAJKU I DETE.

KONAČNO ĆEMO NA EFIKASNIJI NAČIN MOĆI DA POMAŽEMO LJUDIMA.
POKUŠAJ DA MI SASTAVIŠ SPISAK POTREPŠTINA DO SLEDEĆE NEDELJE, DA MOGU DA IH PORUČIM.

IMAĆEŠ GA NA STOLU KOLIKO SUTRA, BUDI SIGURNA!
KAO I UVEK!

KAMION JE NATOVAREN, IRENA. MOŽEMO DA POĐEMO.
ETO ME ODMAH, ANTONI.

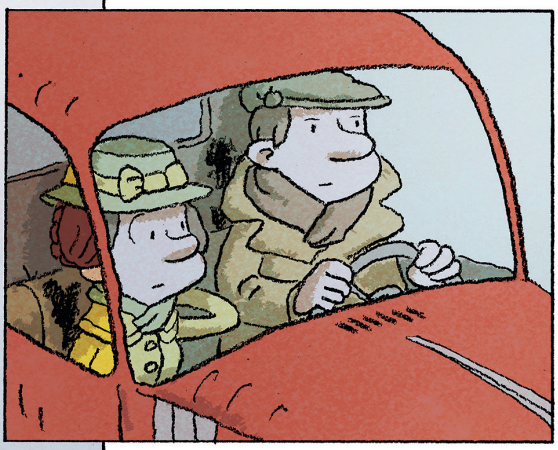

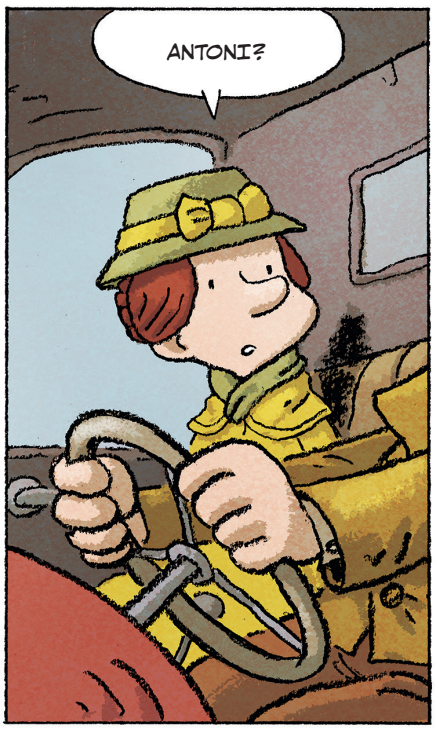
ANTONI?

DA?

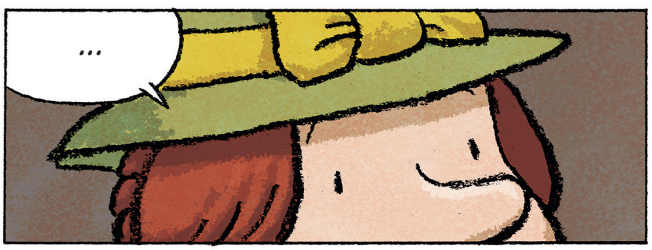
...

NIŠTA.

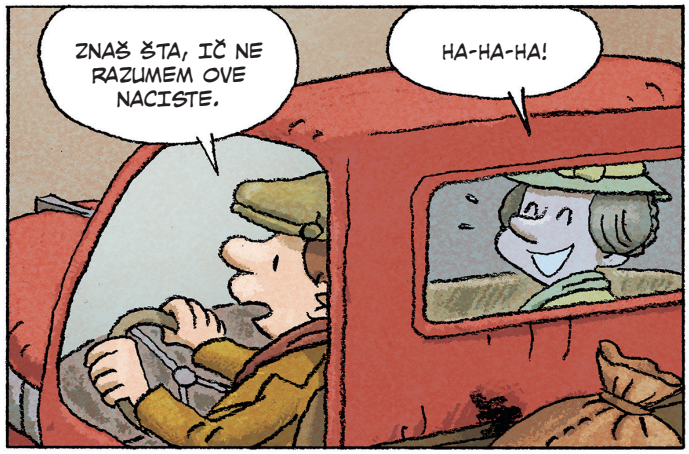
ZNAŠ ŠTA, IČ NE RAZUMEM OVE NACISTE.
HA-HA-HA!

IZVINI, IZLETE MI NA NERVNOJ BAZI. TA TVOJA REČENICA ZAZVUČALA JE POMALO... ČUDNO.
JASNO.

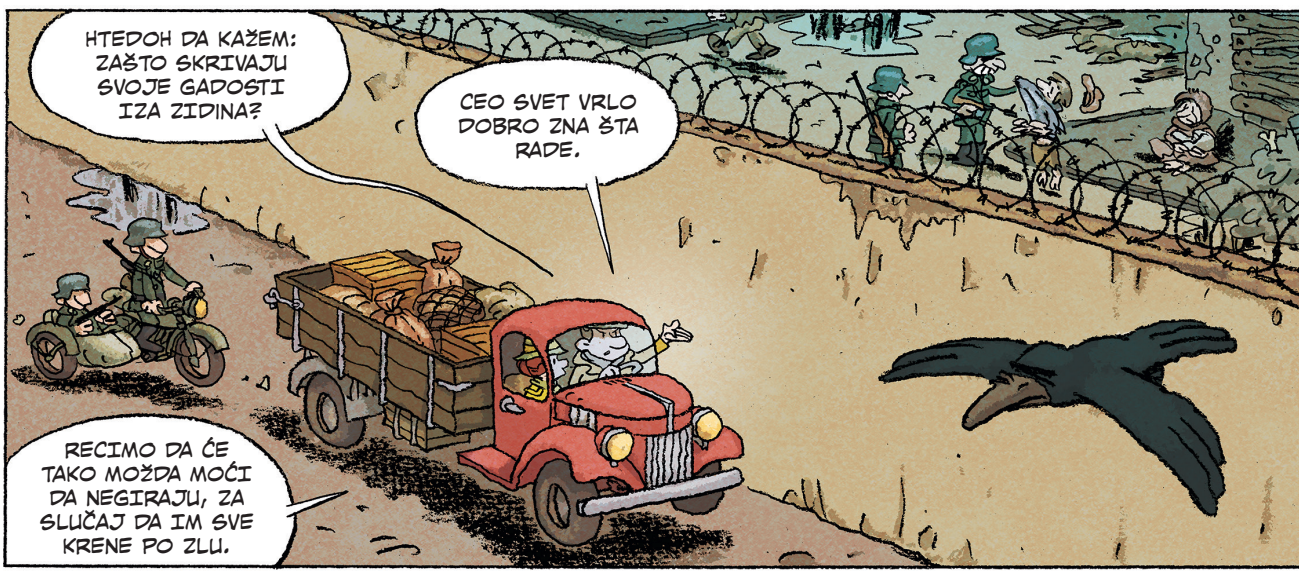
HTEDOH DA KAŽEM: ZAŠTO SKRIVAJU SVOJE GADOSTI IZA ZIDINA?
CEO SVET VRLO DOBRO ZNA ŠTA RADE.
RECIMO DA ĆE TAKO MOŽDA MOĆI DA NEGIRAJU, ZA SLUČAJ DA IM SVE KRENE PO ZLU.

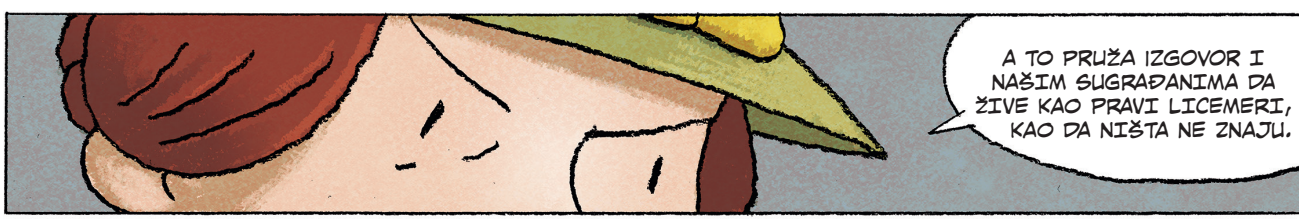
A TO PRUŽA IZGOVOR I NAŠIM SUGRAĐANIMA DA ŽIVE KAO PRAVI LICEMERI, KAO DA NIŠTA NE ZNAJU.

IPAK, ISTINA JE DA, KAD SU NAREDILI SVOJIM *EINSATZ* GRUPAMA DA ZAPOČNU ISTREBLJENJE, UČINILI SU TO SASVIM JAVNO.

UZ SVESRDNU POMOĆ SS TRUPA, NEMAČKE POLICIJE I TUŠTE I TMA LOKALNIH SAUČESNIKA.

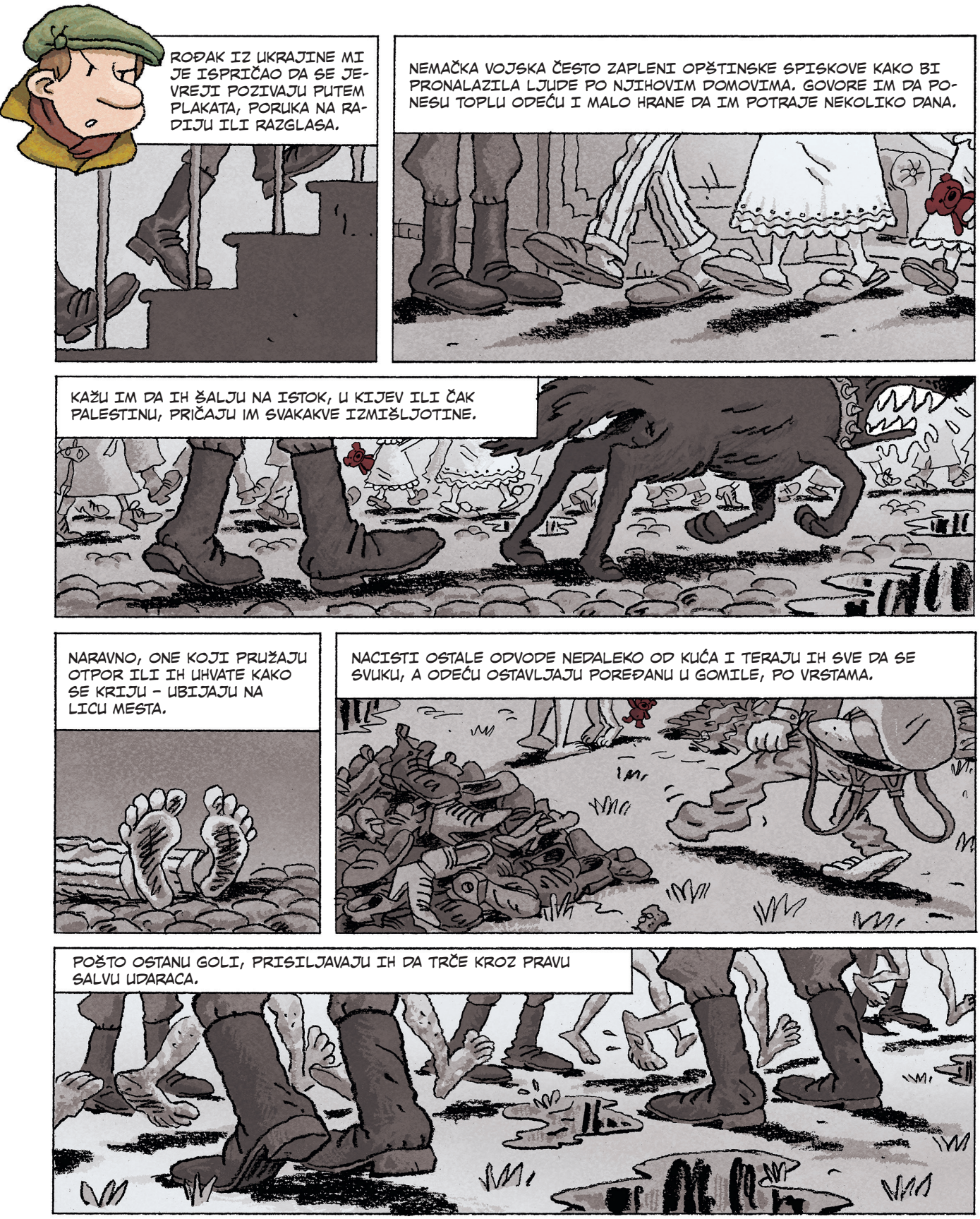
ROĐAK IZ UKRAJINE MI JE ISPRIČAO DA SE JEVREJI POZIVAJU PUTEM PLAKATA, PORUKA NA RADIJU ILI RAZGLASA.
NEMAČKA VOJSKA ČESTO ZAPLENI OPŠTINSKE SPISKOVE KAKO BI PRONALAZILA LJUDE PO NJIHOVIM DOMOVIMA. GOVORE IM DA PONESU TOPLU ODEĆU I MALO HRANE DA IM POTRAJE NEKOLIKO DANA.
KAŽU IM DA IH ŠALJU NA ISTOK, U KIJEV ILI ČAK PALESTINU, PRIČAJU IM SVAKAKVE IZMIŠLJOTINE.
NARAVNO, ONE KOJI PRUŽAJU OTPOR ILI IH UHVATE KAKO SE KRIJU – UBIJAJU NA LICU MESTA.
NACISTI OSTALE ODVODE NEDALEKO OD KUĆA I TERAJU IH SVE DA SE SVUKU, A ODEĆU OSTAVLJAJU POREĐANU U GOMILE, PO VRSTAMA.
POŠTO OSTANU GOLI, PRISILJAVAJU IH DA TRČE KROZ PRAVU SALVU UDARACA.

TEK U POSLEDNJEM TRENUTKU OTKRIVAJU JAME, KOJE SU NAJČEŠĆE ISKOPALI SELJACI ILI LOKALNI RADNICI.

POSLEDNJI TRENUCI NJIHOVIH ŽIVOTA OBELEŽENI SU PRIZOROM TELA NA DNU JAMA – MUŠKARCI, ŽENE, DECA, SVI NAGOMILANI JEDNI PREKO DRUGIH. PONEKAD ČAK I ROĐENI ČLANOVI PORODICA.

NAKON SVEGA, METAK KOJI IM ISPALJUJU U LEĐA MOŽDA JE... PONAVLJAM, ***MOŽDA...***

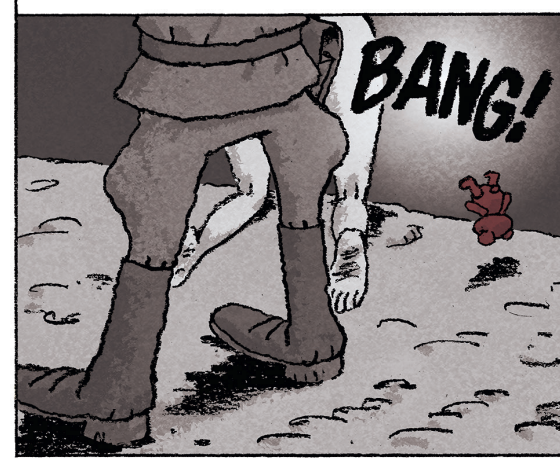

...VID OSLOBOĐENJA.

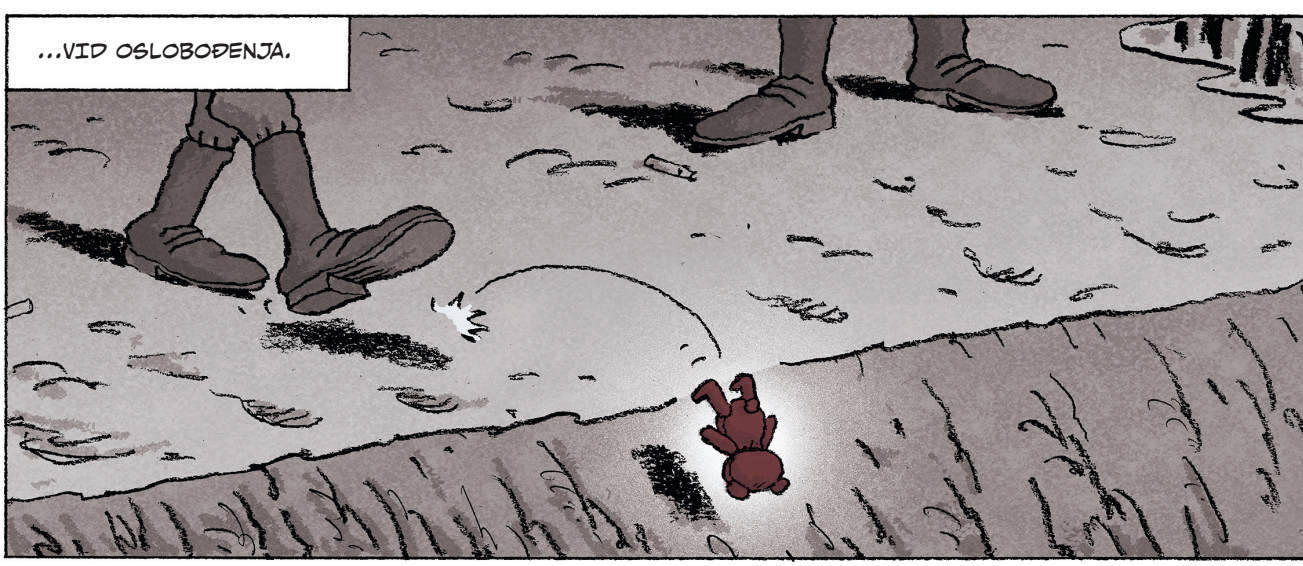

TLAČITELJI SVAKI NOVI SLOJ LEŠEVA ZASIPAJU ŽIVIM KREČOM.

RANJENE RETKO DOKRAJČUJU, JER JE MUNICIJA SKUPA.

IPAK, NASTOJE DA TROŠAK NADOKNADE PRODAJOM ODEĆE...

...I OTIMANJEM DRAGOCENOSTI IZ STANOVA KOJI SU OSTALI PRAZNI.

IZA OVE MONSTRUOZNE IDEOLOGIJE KRIJE SE JEDNA OD NAJVEĆIH PLJAČKI U ISTORIJI ČOVEČANSTVA.

OČITO IM JE POTREBNO MNOGO NOVCA.

I DA SE VRATIM NA ONO ŠTO SAM GOVORIO, ZAISTA NE RAZUMEM...

...ZAŠTO NAM DAJU NOVAC DA POMOGNEMO ONIMA KOJE SU IONAKO REŠILI DA ISTREBE.

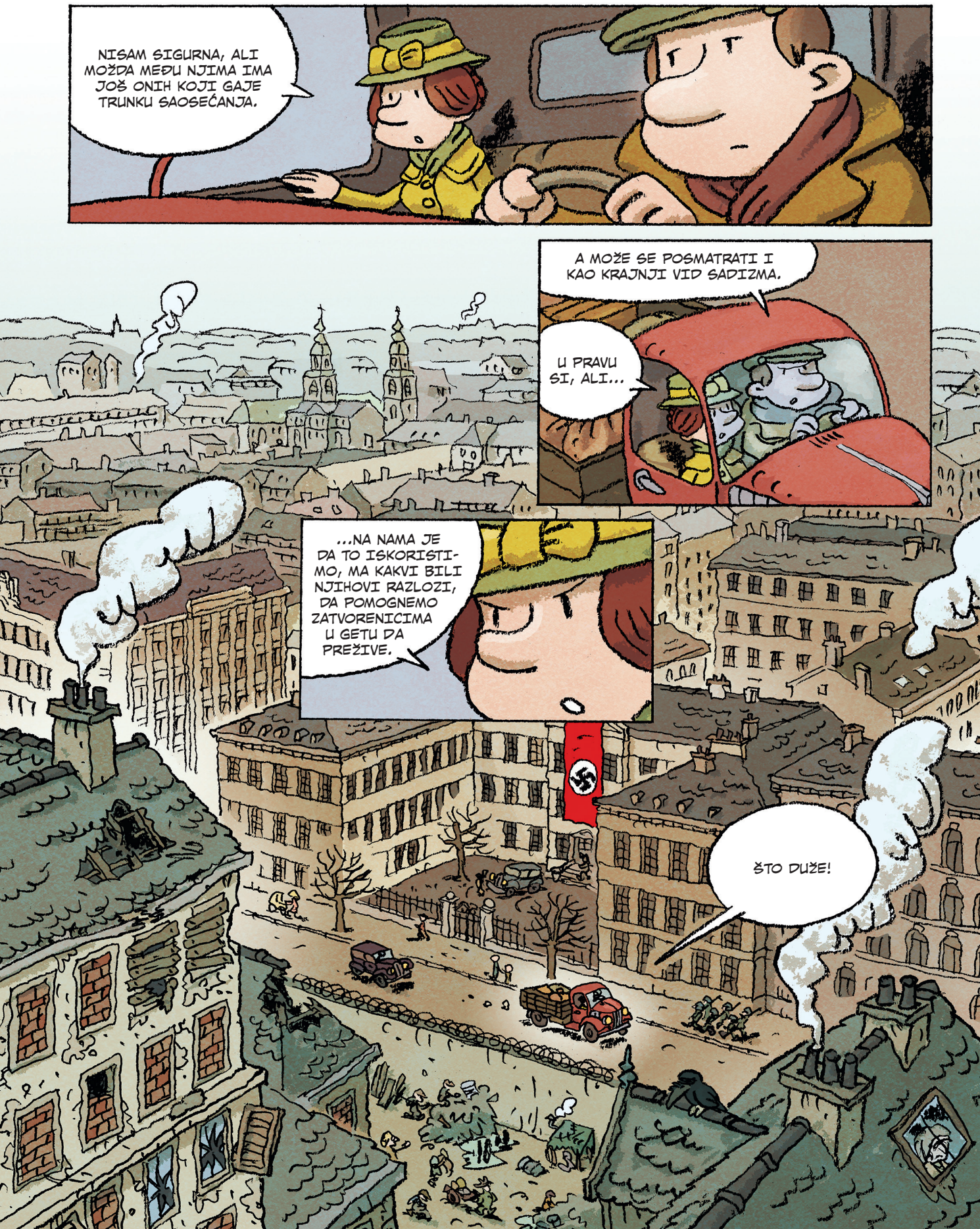
NISAM SIGURNA, ALI MOŽDA MEĐU NJIMA IMA JOŠ ONIH KOJI GAJE TRUNKU SAOSEĆANJA.
A MOŽE SE POSMATRATI I KAO KRAJNJI VID SADIZMA.
U PRAVU SI, ALI...
...NA NAMA JE DA TO ISKORISTIMO, MA KAKVI BILI NJIHOVI RAZLOZI, DA POMOGNEMO ZATVORENICIMA U GETU DA PREŽIVE.
ŠTO DUŽE!

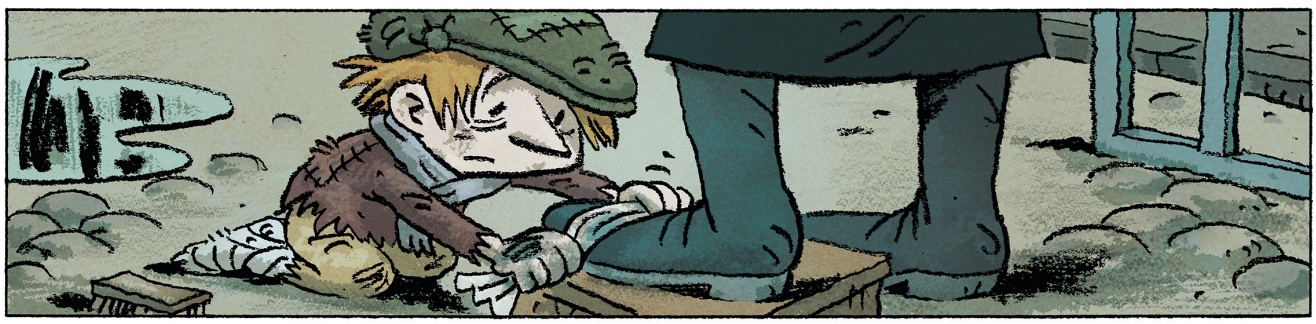

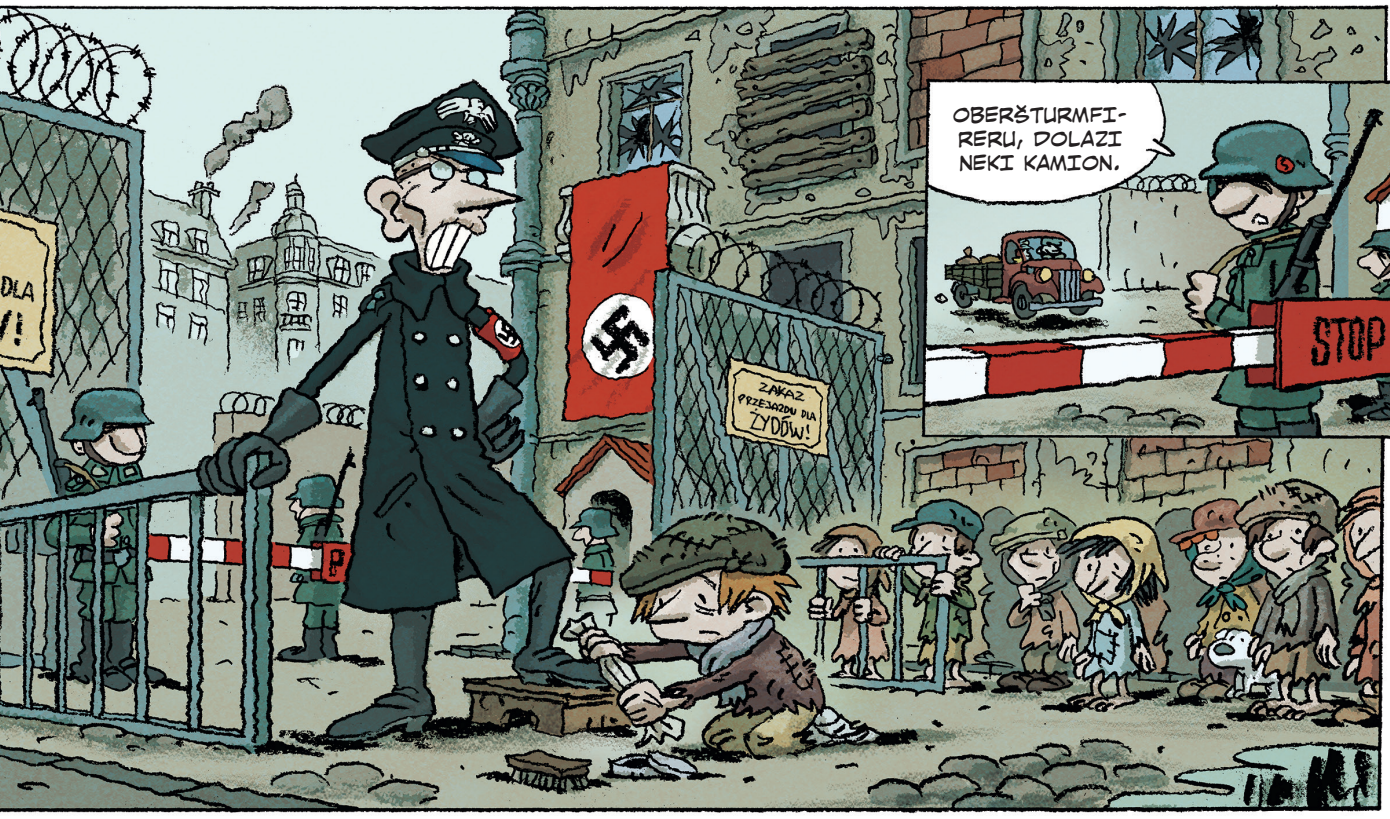
OBERŠTURMFI-
RERU, DOLAZI
NEKI KAMION.
STOP
ZAKAZ
PRZEJAZDU DLA
ŻYDÓW!

STIŽEM.

NIJE LOŠE...
STOP
PLJIS!

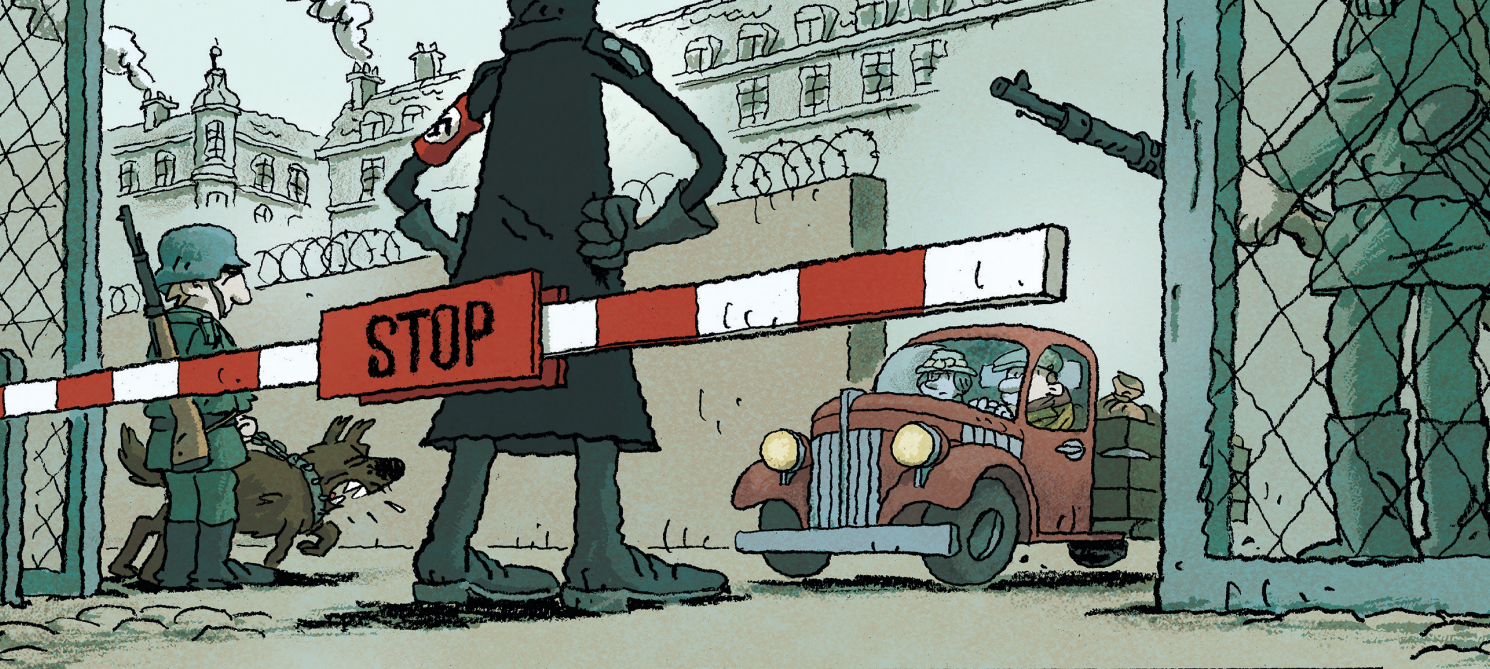
STOP

AUSW...

STOP

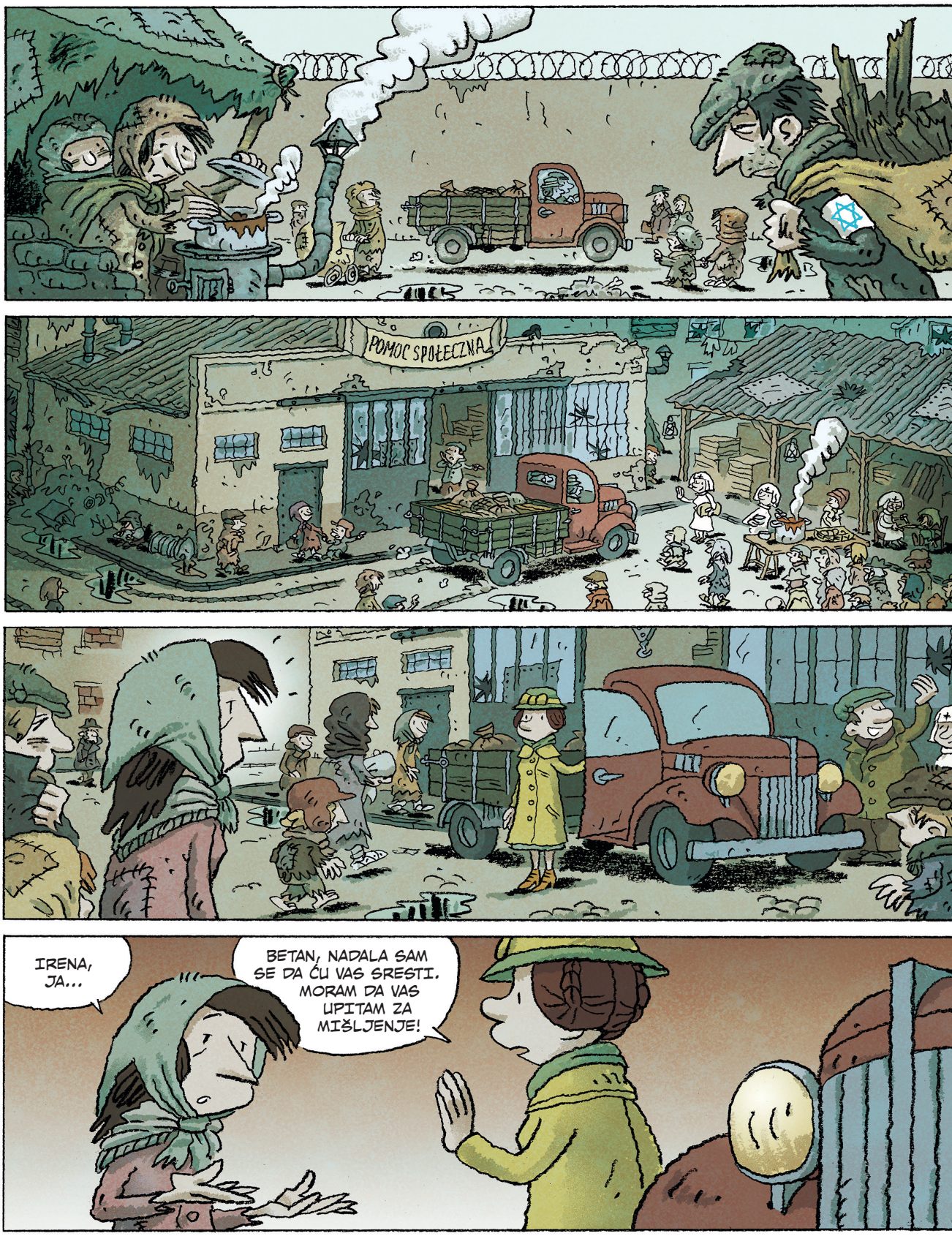
POMOC SPOŁECZNA
IRENA, JA...
BETAN, NADALA SAM SE DA ĆU VAS SRESTI. MORAM DA VAS UPITAM ZA MIŠLJENJE!

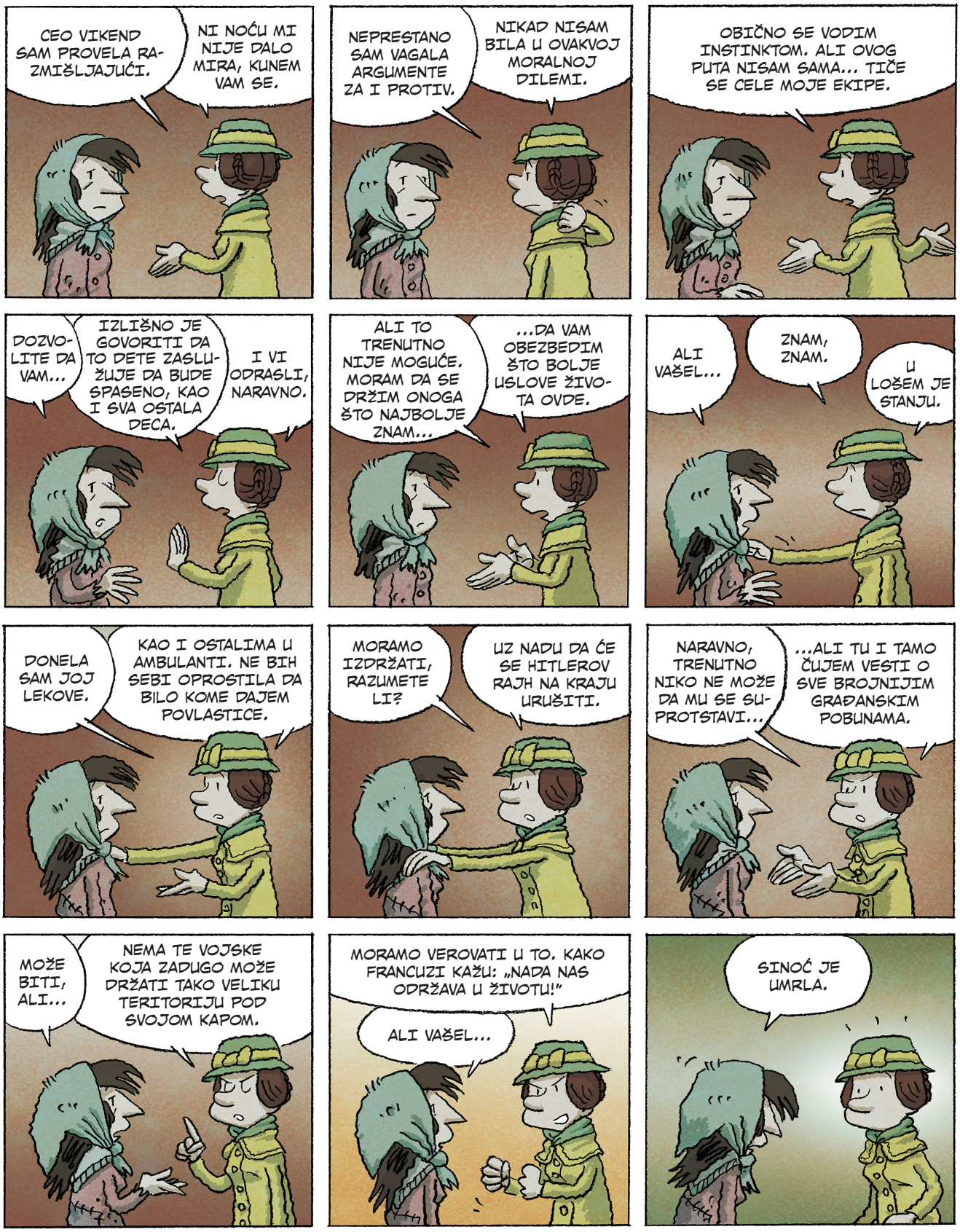
CEO VIKEND SAM PROVELA RAZMIŠLJAJUĆI.
NI NOĆU MI NIJE DALO MIRA, KUNEM VAM SE.
NEPRESTANO SAM VAGALA ARGUMENTE ZA I PROTIV.
NIKAD NISAM BILA U OVAKVOJ MORALNOJ DILEMI.
OBIČNO SE VODIM INSTINKTOM. ALI OVOG PUTA NISAM SAMA... TIČE SE CELE MOJE EKIPE.
DOZVOLITE DA VAM...
IZLIŠNO JE GOVORITI DA TO DETE ZASLUŽUJE DA BUDE SPASENO, KAO I SVA OSTALA DECA.
I VI ODRASLI, NARAVNO.
ALI TO TRENUTNO NIJE MOGUĆE. MORAM DA SE DRŽIM ONOGA ŠTO NAJBOLJE ZNAM...
...DA VAM OBEZBEDIM ŠTO BOLJE USLOVE ŽIVOTA OVDE.
ALI VAŠEL...
ZNAM, ZNAM.
U LOŠEM JE STANJU.
DONELA SAM JOJ LEKOVE.
KAO I OSTALIMA U AMBULANTI. NE BIH SEBI OPROSTILA DA BILO KOME DAJEM POVLASTICE.
MORAMO IZDRŽATI, RAZUMETE LI?
UZ NADU DA ĆE SE HITLEROV RAJH NA KRAJU URUŠITI.
NARAVNO, TRENUTNO NIKO NE MOŽE DA MU SE SUPROTSTAVI...
...ALI TU I TAMO ČUJEM VESTI O SVE BROJNIJIM GRAĐANSKIM POBUNAMA.
MOŽE BITI, ALI...
NEMA TE VOJSKE KOJA ZADUGO MOŽE DRŽATI TAKO VELIKU TERITORIJU POD SVOJOM KAPOM.
MORAMO VEROVATI U TO. KAKO FRANCUZI KAŽU: „NADA NAS ODRŽAVA U ŽIVOTU!"
ALI VAŠEL...
SINOĆ JE UMRLA.

A...
MALI NETANEL?
NESTAO JE ČIM JE SAZNAO.
NIKO NE ZNA KUDA JE OTIŠAO.
?
FLJUŠ!
?
IRENA, JESI LI DOBRO?
NEŠTO MI NISI SVA SVOJA.

TAAAKOC...
DAĆU TI TVOJU MARAMICU.

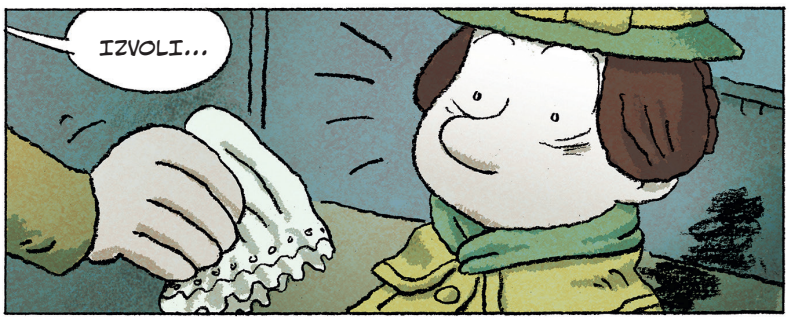
IZVOLI...

ZABOGA, IRENA, ŠTA TE JE TAKO UZNEMIRILO?

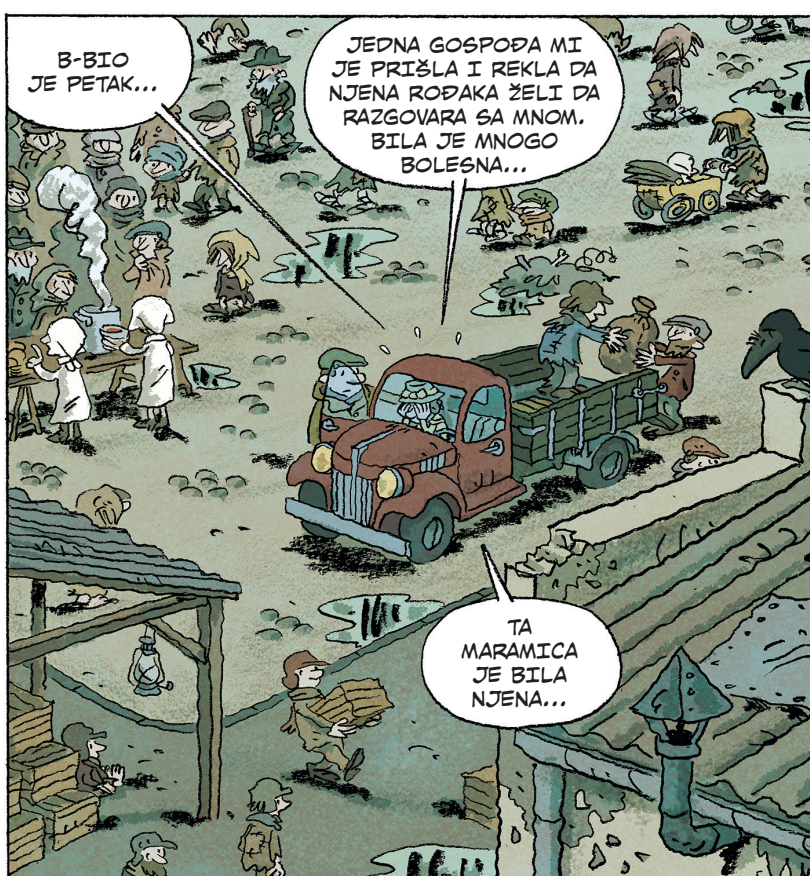
B-BIO JE PETAK...
JEDNA GOSPOĐA MI JE PRIŠLA I REKLA DA NJENA ROĐAKA ŽELI DA RAZGOVARA SA MNOM. BILA JE MNOGO BOLESNA...
TA MARAMICA JE BILA NJENA...

PRONAĆI ĆEMO TOG MALIŠANA!
TO JE UPRAVO ONO O ČEMU SAM TI MALOPRE GOVORIO...
MORAMO ISKORISTITI NAŠU PROPUSNICU DA UČINIMO MNOGO VIŠE OD PUKOG PRODUŽAVANJA PATNJE OVIH SIROTIH LJUDI.
TREBA UĆI S NAORUŽANJEM KAKO BISMO IM POMOGLI DA SE BORE IZNUTRA.
I IZAĆI S DECOM...
...DA IH ŠTO VIŠE SPASEMO!

CENIM TO ŠTO SI BRINULA ZA MENE, ALI PODJEDNAKO SAM REŠEN KAO I TI DA SPASEM NEVINE.
NIKADA TI NEĆU ZAMERITI ŠTO SI ME NAVELA NA OVAJ PUT...
...JER UPRAVO TAJ PUT SE NISAM USUDIO DA SÂM IZABEREM!
TAMO!!!
JE LI TO ON?
SKORO – TO SU NJEGOVA TRI PRIJATELJA!

NARAVNO DA ZNAMO.
NAMA JE OVDE ZAPALO DA PRODAJEMO OVE TRIČARIJE.
ALI ON SE ZAPUTIO KA SEVERNOJ OGRADI.
OTKAD SMO ZATOČENI OVDE, TO JE NAŠ OMILJENI KUTAK.
TAMO GLEDAMO SVE ULASKE I IZLASKE.
TAKO MOŽEMO DA MAŠTAMO.
VALA, SKUPO SI TO PLATIO, DRUŠKANE.

TA TVOJA SORTA, TO SU PRAVE ŽIVOTINJE...
ALI NISU SVI POPUT NJIH...
GLEDAJ.
ČULA SAM ZA NJEGA!
STOP
STOP
POF!
?!

KRAK!
STOP
?!
TOP